

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2000

Utgiven i Helsingfors den 28 februari 2000

Nr 188—203

INNEHÅLL

Nr		Sidan
188	Lag om Finlands författningssamling	549
189	Lag om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar	554
190	Lag om ändring av 12 § lagen om användning av samiska hos myndigheter	557
191	Lag om ändring av 2 a § lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen	558
192	Lag om ändring av 3 § lagen om finansinspektionen	559
193	Lag om justitiekanslern i statsrådet	560
194	Lag om ändring av 1 § lagen om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman	563
195	Lag om upphävande av 7 kap. 1 § 1 mom. tvångsmedelslagen	564
196	Lag om riksrätten och behandling av ministeransvarighetsärenden	565
197	Lag om ändring av 6 § lagen om datasekretessnämnden och dataombudsmannen	569
198	Lag om ändring av beredskapslagen	570
199	Lag om ändring av lagen om försvarstillstånd	574
200	Lag om ändring av lagen om räddningsväsendet	576
201	Lag om ändring av kyrkolagen	577
202	Lag om ändring av lagen om ortodoxa kyrkosamfundet	579
203	Jord- och skogsbruksministeriets beslut om ändring av 2 § jord- och skogsbruksministeriets beslut om lantbrukets forskningscentrals avgiftsbelagda prestationer och om grunderna för avgifterna	580

Nr 188

Lag

om Finlands författningssamling

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Finlands författningssamling

Finlands författningssamling är en publikation för kungörande av författningar.

Till författningssamlingen hör en separat

del (*fördragsserien*) för kungörande av fördrag och andra motsvarande dokument som innehåller internationella förpliktelser för Finland.

I författningssamlingen och fördragsserien kungörs också föreskrifter, beslut och tillkännagivanden enligt vad som bestäms i denna lag.

Bestämmelser om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar finns i en särskild lag.

RP 174/1999
GrUB 1/2000
RSv 7/2000

2 kap.

Författningar, beslut och tillkännagivanden som skall publiceras i författningssamlingen

2 §

Författningar

I författningssamlingen publiceras

- 1) lagarna,
- 2) riksdagens arbetsordning samt de av riksdagens plenum antagna reglementena och instruktionerna för riksdagsarbetet och organ valda av riksdagen,
- 3) förordningar utfärdade av republikens president och statsrådet, samt
- 4) förordningar utfärdade av ministerierna, om inte något annat följer av 4 § eller något annat anges i den lag som innehåller bemyndigandet att utfärda förordningen i fråga.

3 §

Riksdagens beslut om statsfinanserna

I författningssamlingen publiceras också

- 1) statsbudgeten och tilläggsbudgetar,
- 2) riksdagens beslut om att en budgetproposition iakttas tillfälligt som budget, samt
- 3) beslut om statsfinanserna som riksdagen fattat vid sidan om statsbudgeten eller en tilläggsbudget.

4 §

Beslut att publicera en ministerieförordning i ministeriets föreskriftssamling

Ett ministerium kan av särskilda skäl besluta att en ministerieförordning som har liten allmän betydelse publiceras i ministeriets föreskriftssamling och inte i författningssamlingen. I författningssamlingen skall då införas ett meddelande av ministeriet om hur förordningen har publicerats. Av meddelandet skall framgå var förordningen hålls tillgänglig för allmänheten och när förordningen träder i kraft.

5 §

Myndigheternas föreskrifter

De föreskrifter som andra statliga myndig-

heter utfärdar publiceras i myndighetens föreskriftssamling på det sätt som särskilt stadgas om publicering av föreskrifter.

Vid sidan av eller i stället för publicering i föreskriftssamlingen skall en myndighets föreskrifter publiceras i författningssamlingen, om så har bestämts i den lag som innehåller bemyndigandet att utfärda föreskrifterna. En myndighet kan också separat besluta att föreskrifter av allmän betydelse som den har utfärdat också skall publiceras i författningssamlingen vid sidan av eller i stället för i föreskriftssamlingen.

6 §

Andra beslut och tillkännagivanden

I författningssamlingen publiceras dessutom de beslut och tillkännagivanden om vilka så föreskrivs särskilt samt av riksdagen antagna författningar som gäller riksdagsarbetet eller organ som riksdagen väljer, om riksdagen särskilt beslutar om sådan publicering.

Statsrådet eller ett ministerium kan dessutom särskilt besluta att statsrådets, ett ministeriums eller någon annan myndighets beslut eller tillkännagivanden av allmän betydelse skall publiceras i författningssamlingen.

7 §

Författningars ikraftträdande

Bestämmelser om lagars ikraftträdande finns i grundlagen.

Av andra författningar skall framgå när de träder i kraft. Om en författning inte har publicerats senast den dag som i författningen anges för ikraftträdandet, träder den i kraft samma dag den publiceras.

3 kap.

Fördrag, författningar och meddelanden som skall publiceras i fördragsserien

8 §

Fördrag

I fördragsserien publiceras

- 1) fördrag som Finland har slutit inklusive Finlands reservationer, förklaringar och

meddelanden, om inte något annat bestäms i denna lag, och

2) uppsägning av fördrag samt beslut som avser avbrott i tillämpningen eller verkställigheten av ett fördrag.

I fördragsserien publiceras i samband med fördrag även de ikraftträdandelagar och ikraftträdandeförordningar som gäller dem och som har publicerats i författningssamlingen.

Vad som i denna lag sägs om fördrag gäller även andra motsvarande dokument som innehåller internationella förpliktelser för Finland.

9 §

Publicering av fördrag på annat sätt än i fördragsserien

Statsrådet eller det behöriga ministeriet kan av särskilda skäl besluta att något annat fördrag än ett sådant som har godkänts av riksdagen eller som kräver riksdagens godkännande inte skall publiceras i fördragsserien, om

1) fördragsbestämmelserna har liten allmän betydelse, eller om

2) det inte är nödvändigt att i Finland utfärda en separat författning för att sätta fördragsbestämmelserna i kraft.

Ministeriet i fråga skall i de fall som avses i 1 mom. hålla fördraget tillgängligt för allmänheten på ett datanät eller på något annat sätt. I fördragsserien skall då publiceras ett meddelande av statsrådet eller ministeriet om den myndighet som tillhandahåller kopior av fördraget och som ger upplysningar om fördraget på finska och svenska.

10 §

Meddelanden om Finlands internationella förhållanden

I fördragsserien publiceras även, utöver de fördrag, beslut och meddelanden som nämns i 8 och 9 §, meddelanden om Finlands internationella förhållanden när så föreskrivs särskilt.

Statsrådet eller det behöriga ministeriet kan även särskilt besluta att ett meddelande om Finlands internationella förhållanden som har allmän betydelse skall publiceras i fördragsserien.

4 kap.

Utgivning av författningssamlingen och fördragsserien

11 §

Språk

Författningssamlingen och fördragsserien ges ut på finska och svenska, om inte något annat anges i denna lag.

Om finska eller svenska inte är ett autentiskt språk för ett fördrag, skall fördraget dessutom publiceras på åtminstone ett autentiskt språk.

I författningssamlingen och fördragsserien skall, enligt vad som föreskrivs i lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991), publiceras översättningar till samiska av författningar och fördrag samt andra i denna lag avsedda dokument och tillkännagivanden.

12 §

Publiceringssättet

Författningssamlingen och fördragsserien ges ut i tryckta häften.

Författningssamlingen och fördragsserien skall dessutom hållas gratis tillgängliga för allmänheten på ett datanät och de kan även ges ut i form av andra upptagningar än sådana som avses i 1 mom.

Bestämmelser om publicering av register till författningssamlingen och fördragsserien utfärdas genom statsrådsförordning.

13 §

Tidpunkten för publicering av författningar

Lagar skall publiceras i författningssamlingen utan dröjsmål efter att de har under-tecknats av republikens president och kontraherats av den föredragande ministern.

Andra författningar skall publiceras i författningssamlingen i god tid innan de träder i kraft, om inte något annat följer av tidpunkten då de utfärdas.

Om det till följd av ett oöverstigligt hinder eller av något annat vägande skäl inte är möjligt att före den angivna tidpunkten för ikraftträdandet publicera en författning tryckt på det sätt som avses i 12 § 1 mom., skall

det anses att författningen har blivit publicerad när den via ett datanät eller med hjälp av en i 12 § 2 mom. avsedd annan upptagning har gjorts tillgänglig för allmänheten. Författningen skall då publiceras i tryckt form så snart det är möjligt.

14 §

Tidpunkten för publicering av fördrag

Fördrag skall publiceras i fördragsserien utan dröjsmål efter det att Finland har fått kännedom om den tidpunkt då fördraget för Finlands del träder i kraft internationellt.

15 §

Tidpunkten för publicering av meddelanden, beslut och tillkännagivanden

Vad som sägs i 13 § 2 och 3 mom. gäller även meddelanden som avses i 4 § samt i tillämpliga delar föreskrifter och andra beslut och tillkännagivanden som publiceras i författningssamlingen.

16 §

Anteckningar i författningssamlingens och fördragsseriens häften

I början av varje häfte i författningssamlingen skall finnas rubriken "Finlands författningssamling" samt en innehållsförteckning där författningarnas eller tillkännagivandenas löpande nummer och rubrik införs. I början av häftet anges också utgivningsdatum.

I början av varje häfte i fördragsserien skall finnas rubriken "Finlands författningssamlings fördragsserie". I övrigt införs motsvarande uppgifter som nämns i 1 mom.

I författningssamlingens och fördragsseriens häften kan, på det sätt som anges i statsrådsförordning, antecknas också andra upplysningar som behövs för att identifiera häftet och de författningar, fördrag och tillkännagivanden som publiceras där samt för att hänvisa till riksdagshandlingar, författningar och föreskrifter. Justitieministeriet kan dessutom genom förordning utfärda närmare bestämmelser om hur anteckningarna skall göras.

17 §

Publiceringslov

För publicering av en författning eller ett fördrag i författningssamlingen eller fördragsserien ges ett publiceringslov, som skall innehålla uppgift om de i 16 § avsedda hänvisningar som skall antecknas i häftet samt de övriga upplysningar som behövs för publiceringen av författningen eller fördraget. Publiceringslov skall också ges för publicering i författningssamlingen eller fördragsserien av föreskrifter, beslut och tillkännagivanden som avses i denna lag.

Publiceringslovet riktas till den som i praktiken sköter utgivningen av författningssamlingen och fördragsserien.

Publiceringslov ges av en behörig tjänsteman vid statsrådet eller någon annan myndighet. Publiceringslov för publicering av riksdagens arbetsordning, reglementen och instruktioner som avses i 2 § 2 punkten samt i 3 § avsedda beslut av riksdagen och i 6 § 1 mom. avsedda författningar antagna av riksdagen ges dock av en behörig tjänsteman vid riksdagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i publiceringslov och om hur publiceringslov ges kan utfärdas genom statsrådsförordning.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Utgivning och distribution av författningssamlingen

Justitieministeriet svarar för utgivningen och distributionen av författningssamlingen och fördragsserien. Ministeriet samarbetar med riksdagen samt statsrådets kansli och utrikesministeriet så att de olika intressenternas behov beträffande utgivningen av författningssamlingen och fördragsserien blir beaktade på behörigt sätt.

Praktiska uppgifter som hänför sig till utgivningen och distributionen av författningssamlingen och fördragsserien kan av justitieministeriet anförtros andra statliga myndigheter, inrättningar eller bolag eller enskilda personer, sammanslutningar eller stiftelser.

19 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom statsrådsförordning.

6 kap.

Ikraftträdande

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.
Genom denna lag upphävs lagen den 14 maj 1982 om publicering av internationella överenskommelser (360/1982) och förordningen den 17 oktober 1980 om Finlands

Helsingfors den 25 februari 2000

författningssamling (696/1980) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

21 §

Övergångsbestämmelser

Utan hinder av 18 § 2 mom. är de praktiska arrangemang som vid lagens ikraftträdande tillämpas vid utgivning och distribution av författningssamlingen och fördragsserien i kraft till och med den 31 mars 2003.

De bestämmelser och föreskrifter som när denna lag träder i kraft gäller angående sättet att hänvisa till Europeiska gemenskapernas rättsakter är i kraft tills något annat föreskrivs med stöd av 16 §.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 189

Lag**om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Föreskriftssamlingarna

Varje ministerium skall ha en föreskriftssamling för publicering av andra ministerieförordningar än dem som publiceras i Finlands författningssamling. Andra statliga myndigheter skall ha en föreskriftssamling för publicering av föreskrifter som utfärdas genom beslut av myndigheten. I föreskriftssamlingarna publiceras också anvisningar, beslut och tillkännagivanden enligt vad som bestäms i denna lag.

Flera myndigheter kan ha en gemensam föreskriftssamling, om det behöriga ministeriet beslutar så.

En myndighet kan låta en annan statlig myndighet sköta dess föreskriftssamling, om inte det behöriga ministeriet beslutar något annat.

2 §

Subsidiaritet

Denna lag tillämpas, om inte något annat följer av lagen om Finlands författningssamling (188/2000).

3 §

Föreskrifter

Med föreskrifter avses i denna lag rättsregler och andra förpliktande allmänna regler som utfärdas av myndigheter. Enbart myndighetsinterna administrativa bestämmelser anses inte vara föreskrifter i den mening som avses i denna lag.

4 §

Förordningar, föreskrifter och anvisningar som skall publiceras i föreskriftssamlingar

I respektive föreskriftssamling skall publiceras

1) av ett ministerium utfärdade andra förordningar än de som publiceras i Finlands författningssamling, samt

2) föreskrifter som utfärdas av en annan statlig myndighet, om inte något annat följer av den lag som innehåller bemyndigandet att utfärda föreskrifterna eller av ett myndighetsbeslut som avses i 5 § 2 mom. lagen om Finlands författningssamling.

Statsrådet, ett ministerium eller en annan myndighet kan också särskilt besluta att anvisningar av allmän betydelse eller andra beslut eller tillkännagivanden av statsrådet,

ministeriet eller myndigheten skall publiceras i respektive föreskriftssamling.

Förordningar och föreskrifter som avses i 1 mom. skall publiceras i föreskriftssamlingen utan dröjsmål efter att de har utfärdats.

5 §

Språk

Förordningar och föreskrifter som skall publiceras i en föreskriftssamling samt andra dokument och tillkännagivanden skall publiceras samtidigt på finska och svenska.

I föreskriftssamlingen skall även, enligt vad som bestäms i lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991), publiceras översättningar till samiska av förordningar, föreskrifter samt andra dokument och tillkännagivanden.

6 §

Publicerings sättet

Den myndighet som svarar för en föreskriftssamling skall hålla de gällande förordningar och föreskrifter som införts i samlingen tillgängliga för allmänheten i form av upptagningar.

Ministerieförordningar och föreskrifter som utfärdats av andra statliga centralförvaltningsmyndigheter och som publicerats i en föreskriftssamling skall hållas gratis tillgängliga för allmänheten på ett datanät på det sätt som närmare bestäms genom statsrådsförordning.

Ministerierna och andra myndigheter skall ge information om de förordningar och föreskrifter som de publicerat i sina föreskriftssamlingar, i synnerhet till dem de gäller, samt underrätta de tillämpande myndigheterna om förordningarna och föreskrifterna.

Vad som i denna paragraf sägs om förordningar och föreskrifter gäller i tillämpliga delar även anvisningar, beslut och tillkännagivanden som avses i 4 § 2 mom.

7 §

Tidpunkten när föreskrifter träder i kraft

Av föreskrifter skall framgå när de träder i kraft.

Om föreskrifterna inte har publicerats senast den dag som i dem anges för ikraftträdandet, träder de i kraft samma dag de publiceras.

8 §

Uppgifter som skall antecknas i föreskrifter

Föreskrifter skall ha en rubrik som anger innehållet och av dem skall utöver tidpunkten för ikraftträdandet dessutom framgå

1) de bestämmelser på vilka myndighetens behörighet att utfärda föreskrifterna grundar sig,

2) den myndighet som har utfärdat föreskrifterna,

3) dagen för utfärdandet,

4) föreskrifternas nummer i föreskriftssamlingen i fråga eller någon annan uppgift som behövs för att föreskrifterna skall kunna identifieras,

5) föreskrifternas giltighetstid,

6) den myndighet eller enhet som ger närmare upplysningar om föreskrifterna och som tillhandahåller föreskrifterna i form av upptagningar, samt

7) de tidigare föreskrifter som upphävs eller ändras genom föreskrifterna.

I föreskrifter kan, på det sätt som anges i statsrådsförordning, antecknas också andra upplysningar som behövs för att redigera föreskriftssamlingen och informera om föreskrifterna samt för att hänvisa till författningar eller andra föreskrifter. Justitieministeriet kan dessutom genom förordning utfärda närmare bestämmelser om hur anteckningarna skall göras.

9 §

Registrering av regional- och lokalförvaltningsmyndigheters föreskrifter

Statliga regional- och lokalförvaltningsmyndigheter skall föra offentliga register över sina föreskrifter, om det inte är onödigt att föra ett separat register till följd av att föreskrifterna hålls tillgängliga för allmänheten på ett datanät.

Bestämmelser om hur register skall föras och om de uppgifter som skall antecknas i dem utfärdas genom statsrådsförordning.

10 §

Anvisningar

Vad som i 7—9 § sägs om föreskrifter

gäller i tillämpliga delar även sådana anvisningar av allmän betydelse som avses i 4 § 2 mom.

11 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas av statsrådet genom förordning.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

13 §

Övergångsbestämmelser

De i 2 b § förordningen om Finlands förordning
Helsingfors den 25 februari 2000

fattningssamling (696/1980) avsedda ministeriebeslut som publicerats i en föreskriftssamling och som är gällande när denna lag träder i kraft samt av andra statliga centralförvaltningsmyndigheter utfärdade föreskrifter vilka är gällande när denna lag träder i kraft skall i mån av möjlighet införas på ett datanät så att de står gratis till förfogande för allmänheten.

Ett offentligt register skall föras över de ministeriebeslut som avses i 1 mom. och som är gällande när denna lag träder i kraft samt över föreskrifter och anvisningar utfärdade av andra statliga myndigheter, om det inte är onödigt att föra ett separat register till följd av att besluten, föreskrifterna och anvisningarna hålls tillgängliga för allmänheten på ett datanät.

Närmare bestämmelser om hur registret skall föras och om de anteckningar som skall göras i det utfärdas genom statsrådsförordning.

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 190**L a g****om ändring av 12 § lagen om användning av samiska hos myndigheter**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 12 § 1 mom. lagen den 8 mars 1991 om användning av samiska hos myndigheter
(516/1991) som följer:

12 §
Författningar, fördrag och andra dokument
och tillkännagivanden som skall publiceras i
Finlands författningssamling eller i fördrags-
serien och som särskilt gäller samerna skall
också publiceras översatta till samiska, om
statsrådet eller det behöriga ministeriet så
bestämmer. Detsamma gäller ministerieför-

ordningar och myndighetsföreskrifter samt
andra dokument och tillkännagivanden som
ett ministerium eller någon annan statlig
myndighet skall publicera i en föreskrifts-
samling.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 191

L a g

**om ändring av 2 a § lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på
Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 a § 2 mom. lagen den 29 december 1967 om uppfyllande av vissa förpliktelser
som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen
(659/1967), sådant detta lagrum lyder i lag 705/1997, som följer:

— — — — — 2 a §
— — — — —
Ikraftträdandet av de i 1 mom. avsedda
författningarna och uppgifter om de straffbe-
stämmelser som gäller brott mot dem skall

kungöras i Finlands författningssamling ge-
nom ett meddelande av utrikesministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 192

L a g

om ändring av 3 § lagen om finansinspektionen

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 11 juni 1993 om finansinspektionen (503/1993) 3 § 2 mom. som följer:

3 § Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Stadganden som skall tillämpas

Lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) skall tillämpas på finansinspektionen.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 193

L a g**om justitiekanslern i statsrådet**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om den laglighetskontroll som justitiekanslern utövar med stöd av grundlagen och om justitiekanslersämbetet.

Justitiekanslern övervakar advokaternas verksamhet på det sätt som bestäms i lagen om advokater (496/1958).

2 §

Laglighetskontrollen i fråga om statsrådets och presidentens ämbetsåtgärder

Om justitiekanslern vid övervakningen av lagligheten av statsrådets eller republikens presidents ämbetsåtgärder finner att ett beslut eller en åtgärd av statsrådet eller någon av dess medlemmar eller av republikens president ger anledning till anmärkning, skall justitiekanslern framställa en motiverad anmärkning. Om den lämnas obeaktad, skall justitiekanslern låta anteckna sin ståndpunkt i statsrådets protokoll och vid behov vidta andra åtgärder.

Om justitiekanslern anser att någon rättslig omständighet i ett ärende som handläggs i statsrådet ger anledning till det, kan justitiekanslern låta anteckna sin åsikt i statsrådets protokoll.

RP 175/1999
GrUB 6/2000
RSv 20/2000

Justitiekanslern skall övervaka att statsrådets protokoll blir riktigt förda.

3 §

Övervakning av myndigheter och av annan offentlig verksamhet

Vid övervakningen av domstolarnas och andra myndigheters verksamhet samt av skötseln av offentliga uppdrag skall justitiekanslern behandla till justitiekanslern riktade skriftliga klagomål och meddelanden från myndigheterna. Justitiekanslern kan också på eget initiativ ta upp ett ärende till behandling.

Justitiekanslern har rätt att verkställa inspektioner hos myndigheter, inrättningar och andra verksamhetsenheter som omfattas av justitiekanslerns övervakningsbehörighet.

Justitiekanslern skall granska de straffdomar som på det sätt som föreskrivs särskilt anmäls till justitiekanslersämbetet.

4 §

Upptagande av ärenden till prövning

Justitiekanslern skall undersöka ett ärende, om det finns anledning att misstänka att en person, en myndighet eller någon annan in-

stitution som omfattas av justitiekanslerns övervakningsbehörighet har handlat lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sina skyldigheter, eller om justitiekanslern annars anser att det finns orsak härtill. Utan särskilda skäl undersöker justitiekanslern dock inte klagomål över ett mer än fem år gammalt ärende.

Om överföringen av ärenden till riksdagens justitieombudsman bestäms särskilt.

5 §

Utredning av ärenden

I ett ärende som med anledning av klagomål eller av någon annan orsak har inkommit till behandling hos justitiekanslern skall de upplysningar inhämtas som justitiekanslern anser behövliga.

Om det finns skäl att anta att ärendet kan föranleda åtgärder från justitiekanslerns sida, skall den person, myndighet eller annan institution som omfattas av justitiekanslerns övervakningsbehörighet ges tillfälle att bli hörd.

6 §

Åtgärder

Om en tjänsteman, en offentligt anställd arbetstagarare eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag har handlat lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sina skyldigheter, kan justitiekanslern ge personen i fråga en anmärkning för framtiden, om justitiekanslern anser att det inte finns orsak att väcka åtal. Också myndigheter och andra institutioner kan ges en anmärkning.

Om ärendets beskaffenhet kräver det, kan justitiekanslern fästa personens, myndighetens eller institutionens uppmärksamhet vid det förfarande som lag och god förvaltnings-sed kräver.

Om ett allmänt intresse kräver det, skall justitiekanslern vidta åtgärder för rättande av lagstridiga eller felaktiga beslut eller förfaranden.

7 §

Initiativrätt

Justitiekanslern har rätt att lägga fram förslag till utveckling och ändring av lagstift-

ning och andra bestämmelser, om det vid övervakningen har visat sig att det finns brister eller motsägelser i dessa eller om de i rättskipningen eller förvaltningen har föranlett ovisshet eller olika tolkningar.

8 §

Handräckning

Justitiekanslern har rätt att i skötseln av sina uppgifter utan dröjsmål av alla myndigheter få sådan handräckning som myndigheten i fråga är behörig att ge.

9 §

Avgiftsfria upplysningar och handlingar

Justitiekanslern har rätt att avgiftsfritt få de upplysningar och handlingar som justitiekanslern behöver för sin laglighetskontroll.

10 §

Justitiekanslern

Justitiekanslern har ensam beslutanderätt i alla ärenden som hör till ämbetet.

Justitiekanslerns uppgifter sköts förutom av justitiekanslern också av biträdande justitiekanslern och, om biträdande justitiekanslern har förhinder, av dennes ställföreträdare.

Justitiekanslern avgör speciellt ärenden som gäller övervakningen av verksamheten i statsrådet samt principiella och vittsyftande frågor. Om fördelningen av uppgifter mellan justitiekanslern och biträdande justitiekanslern beslutar justitiekanslern efter att ha hört biträdande justitiekanslern.

11 §

Biträdande justitiekanslern

Biträdande justitiekanslern avgör med samma myndighet som justitiekanslern de ärenden som det ankommer på biträdande justitiekanslern att behandla.

Vid förhinder för justitiekanslern sköts justitiekanslerns uppgifter av biträdande justitiekanslern.

Om biträdande justitiekanslern har förhinder, kan justitiekanslern kalla biträdande justitiekanslerns ställföreträdare att sköta de

uppgifter som ankommer på biträdande justitiekanslern. När ställföreträdaren sköter biträdande justitiekanslerns uppgifter gäller om ställföreträdaren på motsvarande sätt vad som i denna lag bestäms om biträdande justitiekanslern.

12 §

Justitiekanslersämbetet

För beredningen av ärenden som justitiekanslern skall avgöra och för skötseln av andra uppgifter som hör till justitiekanslerns verksamhetsområde finns vid statsrådet ett justitiekanslersämbete, som leds av justitiekanslern.

Genom statsrådsförordning bestäms om justitiekanslersämbetets organisation och tjänstemän samt om avgörandet av ärenden vid ämbetet. Närmare bestämmelser om dessa kan utfärdas i en arbetsordning som fastställs av justitiekanslern.

13 §

Tjänstledighet för justitiekanslern och biträdande justitiekanslern

Justitiekanslern kan själv ta tjänstledigt och bevilja biträdande justitiekanslern tjänst-

Helsingfors den 25 februari 2000

ledighet för högst 30 dagar om året. Tjänstledighet för längre tid beviljas justitiekanslern och biträdande justitiekanslern av republikens president.

14 §

Utnämning av kanslichefen

Kanslichefen vid justitiekanslersämbetet utnämns av republikens president efter att justitiekanslern gjort en framställning i saken. Tjänsten besätts utan att den ledigförklaras.

15 §

Behörig domstol i tjänsteåtal

Tjänstemän som föredrar ärenden vid justitiekanslersämbetet åtalas för tjänstebrott vid Helsingfors hovrätt.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000. Genom denna lag upphävs reglementet den 30 december 1992 för justitiekanslern i statsrådet (1697/1992) jämte ändringar.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 194

L a g

om ändring av 1 § lagen om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 december 1990 om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman (1224/1990) 1 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1469/1995, som följer:

1 §
Justitiekanslern i statsrådet befrias från skyldigheten att övervaka att lagen följs i ärenden som hör till riksdagens justitieombudsman och som gäller

1) försvarsministeriet, med undantag för laglighetskontrollen i fråga om statsrådets och dess medlemmars ämbetsåtgärder, eller försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet,

den fredsbevarande personal som avses i lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som baserar sig på beslut av Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (514/1984) eller militära rättegångar,

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 195

L a g

om upphävande av 7 kap. 1 § 1 mom. tvångsmedelslagen

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 7 kap. 1 §
1 mom. tvångsmedelslagen av den 30 april
1987 (450/1987).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 196

L a g**om riksätten och behandling av ministeransvarighetsärenden**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Lagens tillämpningsområde

1 §

Undersökning av statsrådsmedlemmarnas och de högsta laglighetsövervakarnas ämbetsåtgärder

Bestämmelserna i 2 kap. tillämpas vid undersökning av lagligheten av statsrådsmedlemmarnas, statsrådets justitiekanslers, biträdande justitiekanslerns och dennes ställföreträdare samt riksdagens justitieombudsmans och biträdande justitieombudsmans ämbetsåtgärder (*ministeransvarighetsärende*).

2 §

Åtal som hör till riksättens domsrätt

Bestämmelserna i 3—5 kap. tillämpas när riksätten behandlar åtal som har väckts i ett ministeransvarighetsärende och åtal som har väckts mot en ledamot av högsta domstolen

eller högsta förvaltningsdomstolen för lagstridigt förfarande i ämbetsutövningen samt åtal som avses i 113 § grundlagen.

Skall enligt en internationell förpliktelse som är bindande för Finland åtal mot en person som avses i förpliktelsen behandlas i riksätten och följer något annat inte av den internationella förpliktelsen, tillämpas bestämmelserna i 3—5 kap.

2 kap.

Behandling av ministeransvarighetsärenden i riksdagen

3 §

Hörande av part

Grundlagsutskottet skall så snart ett ministeransvarighetsärende har blivit anhängigt ge den person vars förfarande i ämbetsutövningen undersöks tillfälle att lämna förklaring med anledning av den anmälan, anmärkning eller begäran om undersökning som har framställts till grundlagsutskottet.

Innan grundlagsutskottet lägger fram det ställningstagande som avses i 114 § grundlagen, skall utskottet ge den person vars förfarande i ämbetsutövningen undersöks tillfälle att inkomma med ett bemötande med anledning av det material som föreligger i ärendet.

4 §

Förundersökning

Grundlagsutskottet kan när det behandlar ett ministeransvarighetsärende begära att riksåklagaren vidtar åtgärder för att förundersökning skall förrättas.

5 §

Omröstning i grundlagsutskottet

Röstar grundlagsutskottet om sitt ställningstagande och faller rösterna lika, blir den lindrigare ståndpunkten utskottets beslut.

3 kap.

Riksrättens sammansättning

6 §

Ledamotskap i riksrätten

Riksdagen väljer fem ledamöter till riksrätten och en personlig suppleant för var och en av dem för ett fyra års mandat enligt vad som bestäms särskilt. Ledamotskapet och suppleantskapet i riksrätten upphör när personen fyller 67 år. Upphör ledamotskapet i riksrätten under mandatperioden på grund av uppnådd avgångsålder eller av någon annan orsak, väljer riksdagen en ny ledamot och en personlig suppleant för denne för den återstående mandatperioden.

Har ett beslut om att väcka åtal fattats innan mandatperioden för de av riksdagen valda ledamöterna löper ut, deltar dessa dock i behandlingen av ärendet vid riksrätten tills domen ges.

Angående de domare som på tjänstens vägnar är ledamöter av riksrätten föreskrivs i 101 § 2 mom. grundlagen.

7 §

Ordförandeskap och ledamöternas substitutionsordning

Presidenten i högsta domstolen är riksrättens ordförande och presidenten i högsta förvaltningsdomstolen dess vice ordförande. När båda har förhinder, är den till tjänsteåren äldsta av hovrättspresidenterna ordförande.

Om presidenten i högsta domstolen eller presidenten i högsta förvaltningsdomstolen är förhindrad att delta i behandlingen av ett ärende, träder den till tjänsteåren äldsta ledamoten av samma domstol i dennes ställe som ledamot. När en hovrättspresident har förhinder, träder den till tjänsteåren äldsta av de hovrättspresidenter som inte är ledamöter av riksrätten i dennes ställe. I en av riksdagen vald ledamots ställe träder dennes suppleant.

8 §

Domförhet

Riksrätten är domför med åtta ledamöter. Minst fyra av de ledamöter som deltar i förhandlingarna skall vara valda av riksdagen och fyra höra till riksrätten på tjänstens vägnar.

4 kap.

Rättegången i riksrätten

9 §

Riksrättens sammanträde

Ordföranden skall sammankalla riksrätten när ett beslut om att väcka åtal i riksrätten har anlänt till denne.

10 §

Åklagaren

Åtal i riksrätten utförs av riksåklagaren. Justitiekanslern eller justitieombudsmannen kan dock utföra åtal mot ledamöter av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

11 §

Rättegången

Om inte något annat föreskrivs nedan gäller beträffande behandlingen av ärenden i riksätten i tillämpliga delar vad som enligt lagen om rättegång i brottmål (689/1997) och rättegångsbalken skall iaktas när allmänna åklagaren utför åtal i brottmål.

12 §

Hur ett ärende blir anhängigt och stämning delges

Ett ärende blir anhängigt vid riksätten när stämmningsansökan anländer till ordföranden. Riksätten ombesörjer delgivning av stämningen.

13 §

Tvångsmedel

När ett ärende har blivit anhängigt vid riksätten gäller i fråga om riksriktens behörighet och beslutförhet i tvångsmedelsärenden i tillämpliga delar vad som bestäms om tingsrätten i tvångsmedelslagen (450/1987).

14 §

Behandling av privaträttsliga anspråk

I samband med ett åtal som behandlas i riksätten får även ett privaträttsligt anspråk som baserar sig på det brott som avses i åtalet framställas mot svaranden. Ett sådant anspråk får även framställas mot staten. Riksätten kan dock bestämma att ett privaträttsligt anspråk skall behandlas separat i den behöriga domstolen i den ordning som föreskrivs för rättegången i tvistemål.

Åklagaren är inte skyldig att åta sig att driva en målsägandes privaträttsliga anspråk i riksätten.

15 §

Omröstning

Vid omröstning iaktas en ordningsföljd som grundar sig på antalet tjänsteår som ledamot av riksätten. Ordföranden och vice ordföranden röstar dock sist. Ordningsfölj-

den enligt tjänsteår konstateras av ordföranden sedan riksätten samlats.

5 kap.

Bestämmelser om ändringssökande

16 §

Besvärstförbud

I riksriktens dom får ändring inte sökas genom besvär.

17 §

Extraordinära rättsmedel

Riksriktens kan med anledning av parts klagan på grund av domvillan undanröja eller på dennes ansökan återbryta sin dom med iakttagande i tillämpliga delar av 31 kap. rättegångsbalken.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Riksriktens personal

Ordföranden kallar en sekreterare till riksriktens och anställer annan personal som riksriktens behöver. Behörighetsvillkor för sekreteraren är juris kandidatexamen.

19 §

Tjänstledighet

Riksriktens ledamöter och övriga i dess tjänst har rätt till tjänstledighet för den tid som skötseln av uppgiften vid riksriktens kräver.

20 §

Ledamöternas och personalens arvoden

För uppgiften som ledamot av riksriktens betalas ett arvode som bestäms enligt samma grunder som lönen för ledamöterna av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen. Till presidenten i högsta domstolen och presidenten i högsta förvaltningsdomsto-

len betalas ett arvode som bestäms enligt samma grunder som används för att bestämma deras lön. De arvoden som betalas till riksrettens övriga personal bestäms enligt de grunder som justitieministeriet fastställer.

Den som sköter en uppgift vid riksretten har rätt till arvode för den tid som skötseln av uppgiften kräver.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 197

L a g**om ändring av 6 § lagen om datasekretessnämnden och dataombudsmannen**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 27 maj 1994 om datasekretessnämnden och dataombudsmannen
(389/1994) 6 § 1 mom. som följer:

6 §
Dataombudsmannen utnämns av statsrådet
för viss tid, högst fem år i sänder utan att
tjänsten har förklarats ledig. Den som har
utnämnts till dataombudsman är fri från

skötseln av annan tjänst eller befattning un-
der den tid han eller hon är dataombudsman.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 198

L a g**om ändring av beredskapslagen**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen föreskriver,

ändras i beredskapslagen av den 22 juli 1991 (1080/1991) 1 § 1 mom., 2 § 3 punkten, 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5—7 §, 9 och 15 §, 24 § 1 mom., det inledande stycket i 29 § och 29 § 5 punkten, 32 §, det inledande stycket i 33 § och 33 § 4 punkten, 37 § 1 mom. och 50 § 2—4 mom. samt

fogas till 16 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 22 a och 25 a §, till 33 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 34 a, 34 b och 40 a § som följer:

1 §

Syftet med denna lag är att under undantagsförhållanden trygga befolkningens utkomst och landets näringsliv, upprätthålla rättsordningen, de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt trygga rikets territoriella integritet och självständighet.

förutsatt att myndigheterna inte med normala befogenheter kan få kontroll över situationen.

3 §

När undantagsförhållanden råder kan statsrådet genom förordning som utfärdas av republikens president berättigas att utöva de befogenheter som föreskrivs i 4 kap.

2 §

Undantagsförhållanden enligt denna lag är

3) krig eller krigshot mellan främmande stater och en sådan allvarlig internationell spänning som innebär krigshot och som förutsätter åtgärder som är nödvändiga för höjande av Finlands försvarsberedskap, samt någon annan därmed jämförbar särskild händelse som har inträffat utanför Finland, om den kan vålla allvarlig fara för de grunder för den nationella existensen och välfärden som avses i 1 § 1 mom.,

4 §

Om det inte är möjligt att förfara enligt 3 § 3 och 4 mom. utan att avsevärt äventyra lagens syfte, kan det genom förordning som utfärdas av republikens president föreskrivas att statsrådet omedelbart får utöva de befogenheter om vilka bestäms i förordningen.

5 §

Fortsätter undantagsförhållandena och är det för att lagens syfte skall kunna nås nödvändigt att omedelbart genom förordning

som utfärdas av republikens president berättiga statsrådet att fortsätta att utöva de befogenheter som avses i lagen, och har riksdagen inte med anledning av förordningen fattat ett beslut som avses i 3 § 3 mom. för rän befogenheterna enligt den gällande förordningen upphör, trots att en ny förordning har förelagts riksdagen minst två veckor före den nämnda tidpunkten, får statsrådet utöva alla de befogenheter som nämns i den nya förordningen. Sedan riksdagen har fattat beslut om förordningen tillämpas 3 § 4 mom.

6 §

Förordningar och beslut som statsrådet har utfärdat i fall som avses i 3—5 § och som gäller utövande av sådana befogenheter som bestäms i 4 kap. skall genast föreläggas riksdagen. De skall upphävas om riksdagen så beslutar.

7 §

En i 3—5 § avsedd förordning som republikens president har utfärdat samt i 6 § avsedda förordningar och beslut som statsrådet har utfärdat skall upphävas när undantagsförhållandena har upphört.

Om förutsättningarna för att utöva en befogenhet som bestäms i 4 kap. upphör, skall de bestämmelser i en av republikens president utfärdad förordning som gäller utövandet av befogenheten samt motsvarande bestämmelser i en av statsrådet utfärdad förordning upphävas.

När en i 6 § avsedd förordning som statsrådet utfärdat upphävs helt eller delvis, upphör också de beslut att gälla som har fattats med stöd av den befogenhet som upphävs.

9 §

Vid undantagsförhållanden får inte någons grundlagsenliga rättigheter eller andra rättigheter begränsas med stöd av denna lag i större utsträckning än vad situationen oundgängligen förutsätter.

I de förordningar om befogenheter som republikens president och statsrådet utfärdar enligt denna lag och när befogenheterna utövas och verkställighet sker får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Med stöd av denna lag kan inte någons i grundlagen tryggade rätt till liv och till per-

sonlig integritet eller religions- och samvetsfrihet begränsas eller någon utsätts för behandling som kränker människovärdet.

Den i grundlagen tryggade yttrande-, mötes-, demonstrations- och föreningsfriheten samt brev- och telefonhemligheten och hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden, rätten att hos myndigheter använda sitt eget språk och rätten till en rättvis rättegång får begränsas med stöd av denna lag endast under väpnat angrepp och krig som riktar sig mot Finland. Den personliga friheten får begränsas enligt denna lag endast med stöd av 22, 22 a och 23 §.

15 §

Statsrådet kan övervaka och reglera produktionen och distributionen av varor samt byggandet och genom förordning föreskriva att

1) de som har hand om produktionen eller distributionen av varor eller byggandet är skyldiga att utföra vissa uppgifter samt att sköta viss produktion och distribution eller visst byggande,

2) vissa varor får produceras, tillverkas eller förädlas endast på de villkor och med de begränsningar som statsrådet uppställer,

3) vissa varor inte får hållas till salu, bjudas ut mot vederlag, överlätas, anskaffas, lagras eller tas emot eller att de får hållas till salu, bjudas ut mot vederlag, överlätas, anskaffas, lagras, tas emot, transporteras och användas endast på ett sådant sätt och på sådana villkor som statsrådet bestämmer,

4) byggande inte får inledas eller fortsättas utan särskilt tillstånd som beviljats enligt grunder som statsrådet fastställer, samt att

5) behövliga skyddskonstruktioner och skyddsanläggningar skall inrättas och ordnas i syfte att trygga befolkning och egendom.

Har bestämmelser om överlåtelse av en vara utfärdats med stöd av 1 mom. 3 punkten skall de, om inte statsrådet genom förordning föreskriver något annat, på motsvarande sätt tillämpas på varor som en näringsidkare för eget bruk tar ur sin rörelse.

16 §

Statsrådet kan övervaka och reglera de förmåner som hänförs till lagstadgad försäkring eller sociala understöd och utkomststöd samt genom förordning föreskriva om undantag från grunderna för och verkställigheten av dem. Statsrådet kan också genom för-

ordning föreskriva om undantag från rättelse- och fullföljdsförfarandena i fråga om dessa förmåner samt utkomststödet.

22 a §

Statsrådet kan i syfte att effektivisera räddningsväsendet genom förordning föreskriva att varje i Finland bosatt som har fyllt 17 men inte 65 år är skyldig att utföra arbete som förutsätts för att befolkningen skall kunna skyddas.

24 §

En i Finland bosatt kan enligt 22, 22 a och 23 § förordnas att utföra endast sådant arbete som motsvarar hans eller hennes förmåga och krafter. När ett arbetsförordnande ges skall personens ålder, familjeförhållanden och hälsotillstånd samt övriga omständigheter beaktas.

25 a §

I syfte att effektivisera räddningsväsendet kan statsrådet genom förordning föreskriva om undantag från vad som i övrigt gäller beträffande skyldigheterna och uppgifterna för myndigheter som sköter uppgifter inom räddningsväsendet samt beträffande befäls- och subordinationsförhållandena inom befolkningsskyddet.

29 §

Statsrådet kan genom förordning föreskriva

5) att kommunstyrelsens beslutanderätt i vissa ärenden överförs på kommundirektören eller någon annan ledande tjänsteinnehavare, dock inte i sådana ärenden där fullmäktiges beslutanderätt med stöd av 4 punkten har överförts på kommunstyrelsen, samt

32 §

Statsrådet får för att trygga en ändamålsenlig skötsel av myndigheternas uppgifter eller för att verkställa befolkningsskyddet genom förordning föreskriva att till myndigheternas användning skall upplåtas

- 1) byggnader och lokaler samt
- 2) transport-, räddnings-, släcknings-, röjnings-, förstahjälps- och teleutrustning, adb-anläggningar samt andra för myndigheternas verksamhet eller skötseln av räddningsväsendet nödvändiga varor.

33 §

Statsrådet kan under sådana undantagsförhållanden som avses i 2 § 1—3 punkten

4) berättiga försvarsministeriet och trafikministeriet att temporärt ta i sin besittning sådana mark- och vattenområden, byggnader, lokaler och lager som behövs för höjande av försvarsberedskapen.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan statsrådet, om en situation som avses i 2 § 5 punkten förutsätter det, i syfte att nå målen för befolkningsskyddet genom förordning förbjuda rätten att vistas på en bestämd ort eller att avlägsna sig därifrån eller begränsa en sådan rätt.

34 a §

Statsrådet får, om skötseln av räddningsväsendet så kräver, genom förordning föreskriva att befolkningen eller en del av den eller produktionsanläggningar och egendom skall förflyttas annanstans från ett bestämt område i den utsträckning de exceptionella förhållandena kräver det.

34 b §

I syfte att genomföra de arrangemang som avses i 34 a § kan statsrådet genom förordning föreskriva att myndigheterna får ta sådan egendom i sin besittning som behövs för ordnande av inkvartering och bispisning samt annan försörjning av förflyttad befolkning.

37 §

Har någon med anledning av åtgärder som vidtagits med stöd av 15 § 1 mom. 1 punkten, 30—32 §, 33 § 1 mom. eller 34 eller 34 b § lidit skada som inte ersätts honom eller henne med stöd av någon annan lag, skall till honom eller henne av statsmedel betalas full ersättning för skadan.

6 kap.

Förberedelser

40 a §

Rikshälsovårdschefen, som biträder statsrådet, leder hälso- och sjukvårdens förberedelser för undantagsförhållanden. Rikshälsovårdschefen ser till att det finns behövliga planer för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden och att de har samord-

nats med den övriga planeringen av beredskapen för undantagsförhållanden.

Rikshälsovårdschef är kanslichefen vid social- och hälsovårdsministeriet. Under krig eller av andra särskilda skäl kan statsrådet dock befria denne från uppgiften som rikshälsovårdschef och därtill förordna någon annan som har den förtrogenhet med hälso- och sjukvård som uppgiften förutsätter.

Statsrådet kan på framställning av social- och hälsovårdsministeriet för högst fem år i sänder tillsätta en delegation för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden, som planerar och förbereder skötseln av hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden.

Statsrådet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om vilken sammansättning och vilka uppgifter delegationen för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden skall ha samt om behandlingen av ärenden i delegationen.

50 §

Den som underlåter att uppfylla den arbetsplikt som har föreskrivits med stöd av 22, 22 a, 23 eller 25 § skall, om gärningen inte är straffbar som brott mot tjänsteplikt,

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

för *arbetspliktsförseelse i undantagsförhållanden* dömas till böter.

Den som inte iakttar eller som annars bryter eller försöker bryta mot de bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av 30—32 §, 33 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten eller 34 eller 34 b § skall för *försummelse av överlåtelseplikt* dömas till böter.

Den som inte iakttar eller som annars bryter eller försöker bryta mot ett förbud eller en begränsning som meddelats med stöd av 33 § 1 mom. 3 punkten eller 33 § 2 mom. skall för *brott mot begränsningar av rörelsefriheten* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Genom denna lag upphävs förordningen den 17 maj 1963 om medicinalvården under undantagsförhållanden (246/1963) jämte ändringar.

Medicinaldelegationen, som tillsatts innan denna lag träder i kraft, fortsätter till utgången av mandattiden som delegation för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 199

Lag

om ändring av lagen om försvarstillstånd

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 22 juli 1991 om försvarstillstånd (1083/1991) 1 §, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 7 § 1 mom., 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom. samt 11, 12, 16, 39 och 40 §,

av dessa lagrum 39 och 40 § sådana de lyder i lag 669/1995, som följer:

1 §

För tryggnad av självständigheten och upprätthållande av rättsordningen kan rikets försvar effektiviseras och dess säkerhet stärkas genom att försvarstillstånd införs under krig som riktar sig mot Finland samt under sådana med krig jämförbara interna störningar som inbegriper våld och allvarligt påverkar upprätthållandet av allmän ordning och som syftar till att upphäva eller ändra det grundlagsenliga statsskicket.

2 §

Försvarstillstånd införs och förlängs genom förordning som utfärdas av republikens president. I förordningen bestäms i vilka avseenden 2 och 3 kap. skall tillämpas. Det får bestämmas att dessa skall tillämpas endast till den del det är nödvändigt för att syftet med denna lag skall nås, om de befogenheter som föreskrivs i beredskapslagen (1080/1991) inte är tillräckliga.

3 §

En förordning om införande av försvarstillstånd (*tillämpningsförordning*) som utfärdas av republikens president ges för viss tid, högst tre månader.

4 §

Försvarstillstånd kan under de förutsättningar som anges i 1 § och 2 § 1 mom. förlängas genom en förordning (*förlängnings-*

förordning) som utfärdas av republikens president och som skall ges för viss tid, högst ett år i sänder. Vad som bestäms i 3 § 2 mom. gäller även förlängningsförordningen.

7 §

Med stöd av denna lag får inte någons grundlagsenliga rättigheter eller andra rättigheter begränsas i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att lagens syfte skall nås. Inte heller får någon vid tillämpningen av lagen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

8 §

Om någon, som inte är riksdagsledamot, på grund av tidigare brottslig verksamhet eller annars på giltiga grunder med sannolikhet kan misstänkas göra sig skyldig till högförräderi eller landsförräderi eller till något annat brott som är ägnat att skada eller äventyra rikets försvar eller säkerhet, kan chefen för polisinspektionen i häradet för högst tre månader i sänder förplikta honom eller henne att bo på en bestämd ort eller att vistas på en bestämd plats och samtidigt ställa honom eller henne under särskild uppsikt eller ålägga honom eller henne att flytta från sin vistelseort.

Den som har ålagts något som avses i 1 mom. får inom 14 dagar från det att åläggandet delgavs honom eller henne anför besvär hos den allmänna underrätten på sin bopingsort. Underrätten är beslutför också med endast ordföranden. Besvärsskriften kan för vidarebefordran till underrätten lämnas in också till chefen för polisinrättningen i häradet, som har givit åläggandet. I samband med att åläggandet ges skall personen i fråga upplysas om möjligheten att anför besvär.

9 §

Om de åtgärder som nämns i 8 § är otillräckliga med tanke på lagens syfte, kan den allmänna underrätten på den persons bopingsort som avses i nämnda paragrafs 1 mom. på yrkande av chefen för polisinrättningen i häradet, länspolisdirektören, chefen för skyddspolisen eller polisöverdirektören bestämma att personen i fråga skall tas i skyddsförvar för högst tre månader i sänder.

11 §

Anmälan om en allmän sammankomst skall göras skriftligen senast tre dagar före den planerade sammankomsten till polisen på den ort där sammankomsten ordnas. Chefen för polisinrättningen i häradet kan av särskilda skäl även godkänna en anmälan som har gjorts senare.

Chefen för polisinrättningen i häradet kan förbjuda en sammankomst som sannolikt skulle skada eller äventyra rikets försvar eller säkerhet.

Polisen skall förhindra sammankomster som inte har anmälts enligt 1 mom. eller som har förbjudits med stöd av 2 mom.

En polis som hör till befälet har rätt att

Helsingfors den 25 februari 2000

bestämna att en sammankomst skall avslutas, om det utgående från sammankomstens förlopp kan anses vara sannolikt att den, om den får fortsätta, skulle skada eller äventyra rikets försvar eller säkerhet.

12 §

Länsstyrelsen kan begränsa rätten att avlägsna sig från en bestämd ort samt förbjuda vistelse utomhus utan polisens tillstånd under vissa tider eller på vissa platser, om befolkningens säkerhet eller ett viktigt militärt försvarsintresse kräver det.

I brådskande fall kan ett förbud enligt 1 mom. utfärdas av chefen för polisinrättningen i häradet. Beslutet skall omedelbart underställas länsstyrelsen.

16 §

Chefen för polisinrättningen i häradet kan bestämma att skjutvapen, vapendelar, projektiler och patroner samt sprängämnen som innehas av enskilda skall överlämnas till polisen tills vidare, om befolkningens säkerhet eller ett viktigt militärt försvarsintresse kräver det.

39 §

Om straff för obehörigt offentliggörande eller röjande för någon av en sådan uppgift som avses i 13 § föreskrivs i 12 kap. 5—7 § strafflagen (39/1889).

40 §

Om straff för av grov oaktsamhet begånget obehörigt offentliggörande eller röjande för någon av en sådan i 13 § avsedd uppgift som enligt vad som har bestämts eller föreskrivits skall hållas hemlig föreskrivs i 12 kap. 8 § strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 200**L a g****om ändring av lagen om räddningsväsendet**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 30 april 1999 om räddningsväsendet (561/1999) 65 och 76 §, 78 §
2 mom., 79 § 1 mom. 2 punkten, 80 § 3 mom. och 82 § 3 mom., samt
fogas till 1 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

*Lagens tillämpningsområde*för räddningsväsendet under undantagsför-
hållanden ingår i beredskapslagen
(1080/1991).

Bestämmelser om särskilda befogenheter

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 201

Lag

om ändring av kyrkolagen

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut ändras i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) rubriken för 18 kap. 3 § samt 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 4 och 5 §, av dessa lagrum 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten samt 4 och 5 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 936/1996, samt fogas till 18 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 936/1996, ett nytt 4 mom. och till 18 kap. en ny 4 a § som följer:

18 kap.

Biskopsämbetet

3 §

Tidpunkten för val, rösträtt och kandidatuppställning

Rösträtt i valet har

5) de lekmanneelektorer som utsetts av lekmannelemmarna i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet i stiftets alla församlingar bland de medlemmar som enligt 7 kap. 3 § är valbara till församlingens förtroendeuppdrag så att antalet elektorer, i 3 och 4 punkten nämnda elektorer medräknade, blir detsamma som det antal präster och lektorer som nämns i 1 och 2 punkten; från varje församling utses en elektor och övriga elektorer bestäms i förhållande till församlingens folkmängd enligt den fördelning som domkapitlet bestämmer.

Rätt att ställa upp en kandidat vid biskopsval har en valmansförening som har bildats av minst tio i valet röstberättigade personer.

4 §

Valförrättning och utfärdande av fullmakt

Om endast en kandidat har ställts upp, blir denne utsedd till biskop utan val.

Om flera kandidater än en har ställts upp, fastställer domkapitlet tidpunkten för valet.

Val av biskop sker med slutna sedlar. Var och en skall ge sin röst åt en präst som är uppställd som kandidat. Den kandidat som vid valet har fått mer än hälften av de avgivna rösterna blir vald till biskop.

Har ingen fått den majoritet av rösterna som föreskrivs i 3 mom., skall nytt val förrättas på en dag som domkapitlet bestämmer. Kandidater vid det nya valet är de två präster som vid det första valet har fått flest röster. Den präst som vid det andra valet har fått flest röster blir vald till biskop.

Domkapitlet utfärdar fullmakt till biskopsämbetet för den som har blivit vald.

4 a §

Dödsfall och förhinder

Om den som är uppställd som kandidat avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen vid det första valet har avslutats, skall val av biskop förrättas på nytt så snart som möjligt. Detsamma gäller om någondera av kandidaterna vid det andra valet avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen har avslutats eller den som valts till biskop avlider eller får bestående förhinder innan fullmakt har utfärdats.

5 §

Tjänsteförhållandets upphörande

I fråga om tjänsteförhållandets upphörande

Helsingfors den 25 februari 2000

för en biskop gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 6 kap. 8 och 8 b §. Anmäler en biskop före föreskriven avgångsålder till domkapitlet att han kommer att avgå, upphör hans tjänsteförhållande vid den tidpunkt som han därvid meddelar.

En biskop beviljas avsked av domkapitlet, om inte tjänsteförhållandet har upphört på annat sätt. En biskop som på ett bestående sätt har förlorat sin arbetsförmåga kan utan ansökan entledigas.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister *Maija Rask*

Nr 202

L a g**om ändring av lagen om ortodoxa kyrkosamfundet**

Given i Helsingfors den 25 februari 2000

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 augusti 1969 om ortodoxa kyrkosamfundet (521/1969) 21 § 1 mom. samt 25 och 71 §, dessa lagrum sådana de lyder, 21 § 1 mom. i lag 1140/1993, 25 § i lag 53/1998 samt 71 § i lag 893/1987 och i nämnda lag 53/1998, som följer:

21 §

En till ordinarie tjänst utnämnd samt en extraordinarie eller för provotid förordnad präst, diakon eller kantor med befattningen som huvudsyssla, vars anställningsförhållande har inletts före den 1 januari 1994 och fortgått utan avbrott så som avses i 3 mom., har rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension samt hans anhöriga till familjepension, vilka betalas av kyrkosamfundets centralfond, i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten.

25 §

Rösträtt vid församlingsstämma och val av medlemmar i församlingsfullmäktige har varje församlingsmedlem som är införd i längden över röstberättigade och som senast den första dagen av stämman eller valet fyller 18 år.

Helsingfors den 25 februari 2000

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**

En församlingsmedlem får utöva sin rösträtt endast personligen.

71 §

En präst, prästkandidat, diakon, kantor eller kantorskandidat som uppförts på förslag i en församling eller en röstberättigad församlingsmedlem har, om han är missnöjd med valförrättningen, rätt att hos kyrkostyrelsen anföra besvär inom 30 dagar efter att valförrättningen blev slutförd.

En församlingsmedlem får hos kyrkostyrelsen anföra besvär över valet av medlemmar i församlingsfullmäktige inom 30 dagar efter att valresultatet offentliggjorts.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Minister *Maija Rask*

Nr 203

Jord- och skogsbruksministeriets beslut
om ändring av 2 § jord- och skogsbruksministeriets beslut om lantbrukets
forskningscentralers avgiftsbelagda prestationer och om grunderna för avgifterna

Utfärdat i Helsingfors den 24 februari 2000

Jord- och skogsbruksministeriet har ändrat 2 § i sitt beslut av den 30 december 1997 om lantbrukets forskningscentralers avgiftsbelagda prestationer och om grunderna för avgifterna (1370/1977) som följer:

2 §

*Avgiftsbelagda företagsekonomiska
prestationer*

I 7 § lagen om grunderna för avgifter till staten avsedda övriga prestationer, som lantbrukets forskningscentral prissätter enligt företagsekonomiska grunder, är

- 1) beställda forskningsuppgifter,
- 2) analystjänster,
- 3) övriga tjänster som omfattar prov, tester och inspektioner,
- 4) elitplantproduktion,
- 5) hästsjukhus,
- 6) reproduktionstjänster,
- 7) försäljning av publikationer och informationsförmedling,

- 8) utbildning och kurser,
- 9) sakkunnig- och rådgivningstjänster,
- 10) försäljning av virke,
- 11) lantbrukets vädertjänst,
- 12) tjänster i anslutning till fastighetsskötsel samt övriga reparations- och underhållstjänster som hänför sig till lokaler och områden,
- 13) odlingstjänster, och
- 14) andra beställda specialtjänster och prestationer.

Detta beslut träder i kraft den 29 februari 2000.

Beslutet tillämpas från och med den 1 januari 2000.

Helsingfors den 24 februari 2000

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

Äldre regeringssekreterare Sven Lindqvist